

КОМОРА НА ПСИХОЛОЗИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на Член 22 од Законот за вршење на психолошка дејност („Службен весник на Р. Македонија бр. 6/05 од 28 Јануари, 2005 год.) и Член 33 од Статутот на Комората на психолози на Република Македонија Управниот одбор на Комората на својата седница одржана на ден 27.02.2018год., со Одлука бр.0202-710/01 го донесе следниот

ПРАВИЛНИК ЗА УПОТРЕБА НА ПСИХОЛОШКИ ТЕСТОВИ I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилникот за употреба на психолошки тестови (во продолжение на текстот: Правилник) се утврдуваат: категориите на психолошките тестови, основањето, составот и делокругот на работа на Секцијата за психолошки тестови (во продолжение на текстот: Секција), постапките за адаптирање и усовршување на поединечни психолошки тестови, како и принципите на заштита на психолошките тестови.

Составен дел на овој Правилник се Стандардите за психолошки тестови.

Член 2

Управниот одбор на Комората на психолози на Република Македонија (во продолжение на текстот: Комора) ги категоризира сите психолошки тестови.

Психолошките тестови се категоризираат според подрачјето, целите кои се постигнуваат со нивна примена и според стручната оспособеност потребна за правилна примена на поединечните психолошки тестови.

Во известувањата до издавачот, дистрибутерите, застапниците и авторите на поединечниот психолошки тест, истиот треба да биде означен со «О», «А», »В«, или »С«.

Член 3

Во «О» категоријата спаѓаат психолошките тестови кои се наменети за мерење на психички особини во истражувачки проекти, опити, вежби и сл., но нивната примена и интерпретација не бара специфично психолошко знаење.

Психолошките тестови од оваа категорија освен психолозите можат да ги применуваат и други стручњаци за прибирање податоци со цел научно истражување или стручно набљудување, па за нивната употреба не е потребна посебна дозвола од Комората.

Овие тестови не се користат за индивидуална психодијагностика или за прогностички цели.

Член 4

Категоријата означена со «А» опфаќа психолошки тестови кои во согласност со својата основна дејност ги користат и други стручњаци (пр. логопеди, психијатри, невролози, други доктори на медицина, педагози, дефектолози, социјални работници), а за кои авторите на тестовите предвиделе дека можат да бидат користени од други стручни лица.

Цел на употребата на овие инструменти е добивање на податоци кои служат за психодијагностички и прогностички цели, па примената и интерпретацијата на резултатите на овие психолошки тестови може да имаат статусни последици за учесниците во мерењето.

Член 5

Категоријата означена со »В« опфаќа психолошки тестови кои ги употребуваат исклучиво психолози, а за кои не е неопходна нивна дополнителна обука.

Член 6

Категоријата означена со »С« опфаќа психолошки тестови кои се процедурално и интерпретативно најсложени инструменти во постапката (пр. одделни мултидимензионални инвентари на личност, индивидуални тестови на интелигенција и проективни техники) кои се употребуваат главно во психодијагностички и прогностички цели.

Психолошките тестови од категоријата »С« смеат да ги употребуваат само психолози со дополнителна обука.

Психолозите од ставот 2 на овој Член после завршената обука добиваат посебно уверение со кое Комората дава согласност да ги употребуваат психолошките тестови за кои поминале соодветна обука и добиле уверение.

Член 7

Психолошките тестови од категориите »В« и »С« спаѓаат во Пописот на посебно заштитени психолошки тестови.

Член 8

Секцијата за психолошки тестови ја именува Управниот одбор на Комората, од редот на членовите на Комората кои имаат докажано искуство од изработка, адаптација или стандардизација на психолошки тестови.

Секцијата има претседател, и четири членови од кои едниот е заменик претседател. Мандатот на членовите на Секцијата е 4 години со право на реизбор.

- Секцијата е стручно тело на Комората чија улога е да доставува предлози до Управниот одбор на комората за:усовршување на одделни психолошки тестови
- попис на посебно заштитени психолошки тестови, кои ги донесува Управниот одбор на Комората.
- постапување во случај на неовластено користење на психолошките тестови;
- преземање мерки за подобрување на употребата и заштита на психолошките тестови
- усвојување на Извештај за спроведена изработка, адаптација и/или стандардизација на психолошки тест од подносителите до Управниот одбор на Комората

Член 9

Носителите на авторски права на психолошките тестови поднесуваат до Комората барање за усвојување на спроведена изработка, стандардизација и/или адаптација на тестот, негова категоризација и вбројување на психолошкиот тест во Пописот на заштитени тестови.

Барањето треба да содржи:

- податоци за подносителот
- детален Извештај за спроведена изработка, адаптација и/или стандардизација согласно Стандардите за психолошки тестови
- Предлог на подносителот на барањето за категоријата на психолошкиот тест;
- комплетен тестовен материјал за изработениот и/или стандардизиран тест.

Член 10

По одлуката за усвојување на Извештајот од член 8 став 3 алинеја 5, од страна на Управниот одбор, психолошкиот тест се впишува во Пописот на посебно заштитени психолошки тестови кој ги содржи следните информации:

- Податоци за носителот на авторски права
- Целосно и скратено име на психолошкиот тест;
- Податоци за правното или физичкото лице овластено и одговорно за дистрибуција на психолошкиот тест;

- Категорија на психолошкиот тест;
- податоци за видот и намената на тестот Датум и број на одлуката.

Член 11

Со цел дополнителна заштита и потврда на вредноста на поединечниот психолошки тест од Пописот на посебно заштитени психолошки тестови, правното или физичкото лице одговорно за дистрибуцијата на тој инструмент на примерно место на самиот психолошки тест или на пропратна документација е обврзан да го истакне следниот натпис:

«Овој (тест, прашалник, апарат.....) со одлука број: ___ од ___.___ 200_ год. на Управниот одбор на Комората на психолози на Република Македонија е вброен во Попис на посебно заштитени психолошки тестови, со што неговото непрописно и неовластено користење е казниво согласно Член 20 од Законот за вршење на психолошка дејност.»

Член 12

Психолошките тестови од Пописот на посебно заштитени психолошки тестови, се чуваат на место кое е заштитено од можни злоупотреби.

Психологот е должен да води попис на психолошки тестови од ставот 1 на овој член.

Член 13

Ако работодавачот не е психолог, а за потребите на вршење на психолошка дејност е потребно да набави психолошки тестови, должен е истите да ги предаде на употреба на психологот, за што се прави писмен записник.

На работодавач, кој не е психолог, психолошките тестови му се доставуваат во посебни пакувања на кои стои назнака «отвора психолог, лично».

Ако психологот кој е задолжен за психолошките тестови, од ставот 1 на овој Член, го заврши својот работен однос кај работодавачот, а работодавачот не вработил друг психолог на кој би му се предале психолошките тестови, психологот ги предава психолошките тестови во Комората, за што се составува писмен записник кој го потпишуваат: лице овластено од страна на Комората, психологот кој ги предава психолошките тестови и работодавачот.

Комората ги чува психолошките тестови и ќе ги предаде на нововработениот психолог кај работодавачот кој е сопственик на психолошките тестови.

Сопственикот на психолошките тестови може да одлучи да ги продаде, да ги подари или да ги уништи.

Одлуката на сопственикот од ставот 5 на овој Член ја спроведува Комората. Доколку новиот сопственик не е психолог или нема вработен психолог, психолошките тестови остануваат во Комората.

Член 14

Ако правно или физичко лице неовластено или непрописно користи психолошки тест, Комората писмено ќе го опомени и ќе побара веднаш да престане со неговото неовластеното и непрописно користење.

Ако правното или физичко лице и после опомената продолжи со неовластено или непрописно користење на психолошкиот тест, Комората поднесува пријава до надлежните државни органи.

II ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 15

Психологот корисник на психолошки тест е должен во рок од 60 дена од стапувањето на сила на Правилникот писмено да го извести својот работодавач со одредбите на овој Правилник и Стандардите на психолошкото тестирање, со цел да го запознае со обврските за набавување на психолошки тестови од овластени правни и физички лица.

Член 16

Измените и дополнувањата на овој Правилник се донесуваат во иста постапка како и донесувањето на Правилникот.

Член 17

Измените на правилникот стапуваат на сила 1 година по донесувањето.

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОМОРА НА ПСИХОЛОЗИ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Мирјана Јовановска Стојановска